

© Arxiu fotogràfic del Consorci del Patrimoni de Sitges

Obres	<i>Bon profit!</i> / <i>Aparició de Mr. Deering, caracteritzat com a Pare Etern i envoltat d'àngels, al bisbe Ramon Casas</i> / <i>Mr. Deering al dentista</i> , de Ramon Casas i Carbó (Barcelona, 1866 - 1932)
Data	1909-1921
Matèria / Tècnica	Dibuix a llapis, grafit i tinta sobre paper / Dibuix a llapis, grafit i aquarel·la sobre paper / Dibuix a llapis, grafit i tinta sobre paper
Mides	14,6 x 22,6 cm / 17,9 x 11,6 cm / 14,4 x 21,9 cm
Col·lecció	Museu de Maricel, Sitges. Fons Maricel, núm. inv. FM 4-a, FM 5 i FM 6-a
Descripció i context històric	

L'inici de la relació entre Charles Deering (1852-1927) i Ramon Casas (1866-1932), cal situar-lo l'any 1893 quan el català presentà els quadres *Escollint un llibre* (cap al 1891) i *El bohemí. Retrat d'Erik Satie* (cap al 1892) a la World Columbian Exposition celebrada a Chicago. Durant la mostra, l'industrial nord-americà quedà fascinat per l'estil de les dues obres i, temps després, comprà el llenç que representava al músic francès.

Després d'aquesta trobada no tenim constància que coincidissin fins a l'octubre de 1901, quan es produí un segon encontre. Durant el transcurs de la VIII Internationalen Kunstausstellung de Munic, Deering tingué l'oportunitat de veure-hi el *Garrote vil* (cap al 1894), quedant novament fascinat per l'art del català.

Dos anys després tornarien a retrobar-se a París, quan Ramon Casas hi presentà *La càrrega* (1899-1902). En veure el quadre, Deering realitzà les gestions pertinents per localitzar al català, un intent frustrat ja que aquest havia tornat a Barcelona per motius familiars. El nord-americà, decidit a conèixer-lo, llogà un cotxe i aprofitant un viatge que havia de fer per la Península Ibèrica, es desplaçà a la Ciutat Comtal.

Tot i l'interès del magnat per formalitzar la trobada, Casas rebutjà l'oferta tot i que finalment acceptà de rebre'l al taller que tenia al Passeig de Gràcia. La

vetllada, a la que també hi assistiren Miquel Utrillo (1862-1934) i Julius Garibaldi "Gari" Melchers (1860-1932), pintor i bon amic de Deering, resultà un èxit. Entre ells va néixer una amistat que duraria prop de vint-i-cinc anys, i el nord-americà aprofità per encarregar-li un retrat de les seves filles i comprar deu o dotze quadres, entre els que s'hi trobaven *A l'estiu tota cuca viu* (1888), *Pati del Vinyet* (1892) i *Retrat de Maria Tubau* (1901).

La relació entre ells es mantingué malgrat la distància. Deering, interessat en què Casas viatgés als Estats Units per fer una gira comercial i donar-lo a conèixer allí, el pressionà perquè acceptés el seu oferiment. El català s'hi negà sistemàticament i no es retrobaren fins l'any 1905, quan coincidiren a París. Casas hi anà per presentar als salons el *Retrat d'Alfons XIII a cavall* (cap al 1905), i acabà aprofitant l'avinentsa per fer els esbossos previs del retrat de les filles del magnat.

Els anys següents estigueren presidits pels continuats rebutjos de Casas als oferiments de Deering perquè viatgés als Estats Units. A mitjans de 1908 el nord-americà, cansat de no aconseguir el seu objectiu, planejà un viatge a Europa per trobar-se amb el seu amic i convèncer-lo. Per sorpresa de tots, aquesta vegada Ramon Casas acceptà la invitació.

Entre l'octubre del 1908 i l'abril del 1909, Casas va recórrer tot Estats Units en companyia de Deering, visitant ciutats com Nova York, Washington, Los Angeles o Chicago, i treballant en els encàrrecs que anava contractant. El resultat final de l'aventura, on consolidà l'amistat amb el magnat, es pot resumir en l'execució d'onze olis, trenta retrats al carbonet, tres autoretrats i incomputables apunts on plasmava la vida diària i tot allò que despertava el seu interès.

L'amistat entre ells continuà vigent durant els anys de Maricel (1909-1921). Casas, que es situà en un segon pla en la construcció del recinte sitgetà i en la formació de la col·lecció d'art cedint la iniciativa a Miquel Utrillo, esdevingué el company d'aventures de Deering. Aprofitant els desplaçaments del magnat a Sitges per visurar l'evolució de la construcció de la seva residència, plegats visitaren la Península Ibèrica i recorregueren part d'Europa descobrint els principals museus, comprant obres d'art i acumulant vivències i records. Precisament aquestes experiències foren plasmades per Casas en dibuixos i apunts, unes obres que ell mateix anomenava "ninots" en els cartes que enviava a Utrillo, i que eren el seu mitjà preferit per copsar la realitat que l'envoltava. No eren una novetat dins de la seva producció ja que els realitzava quan estudiava als tallers de Joan Vicens Cots (1830-1896) i Carolus Duran (1837-1917), continuà fent-los durant les seves aventures amb Santiago Rusiñol (1861-1931) i es convertiren en habituals al llarg dels anys d'amistat amb Charles Deering.

Una mostra d'aquestes obres la trobem en els tres dibuixos conservats als Museus de Sitges. El primer, d'un estil esquemàtic i titulat *Bon profit*, ens mostra a Casas i Deering caçant un cranc. Temàticament caldria situar-lo dintre de la sèrie d'apunts que dedicà a les vivències a la platja. L'assumpte l'havia

abordat en algunes composicions realitzades als Estats Units i, posteriorment, el reprengué durant l'estada a Cabourg l'agost del 1911, on amb molta ironia els veiem construint castells de sorra a la platja francesa.

El segon dibuix, *Aparició de Mr. Deering, caracteritzat com a Pare Etern i envoltat d'àngels, al bisbe Ramon Casas*, ens mostra al nord-americà disfressat de divinitat. Aquest "ninot", del que la Northwestern Library en conserva una versió més acabada i datada al 1910 (*Àlbum de dibuixos de Ramon Casas a la Northwestern Library*, vol. II, p. 64), denota de manera irònica l'autoritat que exercia el magnat en alguns aspectes de la relació, especialment quan es tractava de qüestions artístiques.

Finalment, l'obra titulada *Mr. Deering al dentista* està realitzada durant els anys de Maricel, i pertany al grup d'apunts on se'ns mostra com el nord-americà i Casas es sotmetien a les revisions del dentista. D'aquesta sèrie es conserven dos exemplars protagonitzats pel català (*Àlbum de dibuixos de Ramon Casas a la Northwestern Library*, vol. IV, p. 84 i 88), i tres exemplars protagonitzats per Deering, que actualment formen part del Gabinet de Dibuixos del Museu Nacional d'Art de Catalunya (núm. inv. 02364-D) i de col·leccions particulars, ja que foren subhastats l'any 2010.

Per tant, podem concloure que aquests dibuixos són una bona mostra de la qualitat de Ramon Casas en la captació de les actituds i de les vivències dels personatges retratats. Però també esdevenen una expressió sincera i directa de l'amistat amb Charles Deering, alhora que certifiquen que ens trobem davant d'un dels grans dibuixants catalans de finals del segle XIX i principis del segle XX.

Bibliografia bàsica

COLL, Isabel. *Ramon Casas & Charles Deering. A friendship in art*. Evanston: Northwestern University Press, 2012.

PANYELLA, Vinyet (dir.). *Maricel. Cent anys d'art i cultura a Sitges*. Barcelona-Sitges: Consorci del Patrimoni de Sitges – Diputació de Barcelona – Centenari de Maricel (Generalitat de Catalunya), 2021.

SÁNCHEZ SAULEDA, Sebastià. «Ramon Casas i Charles Deering: dibuixos, amistat, viatges i col·leccionisme», a: PINÓS GUIRAO, Gabriel (coord.). *Ramon Casas. Catàleg complet*. Volum I. Barcelona: Gothsland Galeria d'Art, 2018, p. 174-193.

SÁNCHEZ SAULEDA, Sebastià. *La col·lecció Deering a Maricel de Sitges i al Castell de Tamarit (1909-1921): un somni d'art hispànic frustrat*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 2021 [Tesi doctoral].

Sebastià Sánchez Sauleda, Doctor en Història de l'Art
Sitges, agost del 2022

Museu del Cau Ferrat
Museu de Maricel
Museu Romàntic
Palau de Maricel
Can Falç
Fundació Stämpfli

Oficines: carrer Davallada, 12, 3a planta
Edifici Miramar
08870 Sitges
Tel. 93 894 03 64
Fax 93 894 85 29
m.sitges@diba.cat
www.museusdesitges.cat

Amb el suport de

